

GIÁ BÁN	
DÒNG-PRÁP	NGOẠI QUỐC
Một năm 4.000	5.000
Sáu tháng 2.000	2.500
Ba tháng 1.000	1.200

Hãy mua phải từ tuần trước.
Thư và mandat gửi cho H. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. - 41 đường Quảng-cao, việc riêng, súa Thường nghị trước.

TIẾNG-DÂN

CHẾ-CHIÊN NĂM CHẾ-CHẾ
HUY-NH-THỨC-KHANG
Quản-đ

La Voix du Peuple

MỖI TUẦN XUẤT-BẢN HAI KỶ: THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

Cải cách cần phải theo dân nguyện.

PHÁN-BOÁN PHẢI CẦN CỨ VÀO SỰ THỰC

Người minh đã biết để ý đến chính thể trong nước

Hiện nay nhân cuộc Hoàng thượng Bắc tuần sẽ đến, ở Bắc hà các công sở và các đoàn thể đang náo nức về cuộc sắp đặt nghinh giá, mà có mấy tờ báo ngoài Bắc có đăng cái tin trong có câu hỏi:

Chẳng biết chính-thể xứ Bắc-kỳ có thay đổi gì không?

Câu hỏi ấy tuy từ một vài tờ báo phát biểu, song chúng ta có thể nhận rằng trong đồng bào ngoài Bắc, có nhiều người có cái tâm lý hoặc nhớ xưa, hoặc ham mới, mà nảy ra mỗi hoài nghi ấy, chờ không phải lời nói vô bằng.

Về câu hỏi ấy, quan Thống sứ Tholance đã trả lời cho tạp chí Pháp-Việt rõ ràng. Đại ý Ngài nói:

«Nhà nước và môi làm cho chương trình tổ chức ngạch quan lại Trung Bắc kỳ giống nhau, đó là một phương sách hợp lẽ. Quan nguyên Thống sứ Robin đã xuống một đạo nghị định đặt một Hội đồng Tư nghị bán xứ để giúp việc phủ Thống sứ. Gần đây đạo nghị định ấy sẽ do một đạo sắc của vua Annam chuẩn y, đó là một việc làm cho chúng ta có liên lạc với Triều đình Huế.... Người có chừa trong Hội đồng Tư nghị từ nay sẽ được hăm và tước ngang hàng với các quan Thượng thư. Nhưng đó chỉ là một phạm ham, một thể lệ cho hợp lẽ, còn ngoài ra không có gì thay đổi cả...»

Theo lời quan Thống sứ nói trên, thì kẻ thực giả ai cũng hiểu rằng Bắc kỳ còn liên lạc với Triều đình Huế, chỉ một chuyện phạm ham, mà không quan hệ đến nền chính thể chút nào, không chút nghi gì nữa. Nhân thế mà kỹ giả nhớ lại bài diễn văn của quan Toàn quyền Pasquier đọc tại Paris năm 1923. Về chính sách liên bang, quan Toàn-quyền có nói: «Trung kỳ theo chính thể bảo hộ hẹp. Bắc kỳ theo chính thể bảo hộ rộng...» Vậy đồng là bảo hộ mà về cơ quan hành chính, Bắc kỳ có quan Thống sứ, vẫn đối lập với tòa Khâm sứ và Triều đình Huế, đã vài mươi năm nay, nói cho rõ hơn là không có việc gì Triều đình Huế thì hành ra Bắc kỳ mà không do quan Thống sứ định đoạt, dẫn là việc ban hành trước cũng thế.

Vậy mà trong nhân dân có mỗi nghi trong nhíp Kim-
Thượng Bắc tuần này, có kẻ suy thác vì mấy lẽ:

1) Từ Kim-Thượng thân-chánh, ở Trung-kỳ có nhiều việc thuộc đất bảo hộ mà không có vấn đề cải cách, nên trông có cuộc cải cách mà sinh mỗi hoài nghi.

2)

quan chánh trị xứ Bắc-kỳ lâu nay trực tiếp với phủ Thống sứ, vẫn tương an vô sự, nay nghe những tin đặt nha kinh lược như ngày trước, sợ sẽ có cuộc cải cách như Trung kỳ.

Ngoài 2 lẽ trên, lại có kẻ nói: Từ Bắc-kỳ thoát ly chính thể Trung-kỳ mà thuộc dưới quyền quan Thống sứ, thì người Bắc làm quan ngoài Bắc mà không làm quan ở Trung kỳ (có lẽ ngoại như ông Từ-Thiếp, Phạm-vân-Thụ... nhưng rất ít). Từ Kim-Thượng thân chánh bặt dụng người Bắc, nên nhiều người có tư tưởng vào làm quan Triều đình Huế. Vì Triều đình Huế có bộ viện nhiều sở mà phạm tước từ đó mà ra, nên trước trực tiếp với cái nguồn gốc phạm tước thì trông có thay đổi.

Lời suy đoán trên, không rõ có đúng với mỗi hoài nghi kia không, mà đầu có đúng nữa, câu trả lời của quan Thống sứ đã rõ ràng lắm rồi, không phải bán nữa. Duy nhân đó mà biết rằng nhân dân ngày nay, động có một việc gì hơi khác thường đã đề mắt đến, không phải lãnh đạm như trước. Người ta nói «đàn Trung kỳ nhiệt tâm cải cách», chờ đàn Bắc-kỳ nào phải không đề lòng đến việc chính trị đâu?

Vậy rất trông Chánh-phủ thì hành việc gì trước phải xét đến dân nguyện.

B. H.

Một người Bắc ở Trung kỳ

Tin thêm về trận bão, lụt ở miền Nam

Đêm 31 octobre qua ngày 1er novembre, ở Qui-nhon và Phú-yên có bão to lụt lớn. Tôi được mục kính tinh binh thành phố Qui-nhon sau trận bão: nhà ngói thì sụp đổ rất nhiều, còn bao nhiêu thì tốc ngói cả (trừ vài ba cái nhà bằng bê-tôn), con nhà tranh thì 100 cái đổ hết 90! Gạo thây đa bị đắm nhiều, số người chết nhiều, sang chưa biết rõ số.

Còn ở Phú-yên thì bão ít dữ dội bằng Qui-nhon, nhưng lụt to lắm. Lụt năm nay lại lụt lội, nước xuống nhiều và mạnh lắm, nên có 3 cái cầu sắt bị bể bỏ xuống sông: cầu Thủy-thạc ở lại phố Sông cầu và cầu Cây-Dừa ở Tây-an. Trong khi cầu Tây-an bể, có mười một người đứng trên cầu xem nhà và trên bờ, cầu trôi dạt rồi xuống sông chết hết. Mả hai nhớt là 7 tiếng ở làng Xua-phong, huyện Đông-xuân: Trầm đoc, Pha gian, Thạch đoc, Phước lộc, Hà trọng, Phước huệ và Hà bình (đều ở gần nơi chết). Trong mấy làng này có vài làng bị nước trôi đi xuống trời suốt cả nhà liền người, nay làm đổ chỉ thấy bùn và cát, không còn cái gì biết là làng nữa. Ở làng Trầm đoc cả thấy 500 xác nhà mả nay chỉ còn 3 cái bằng ngói! Còn mấy làng khác thì tàn phá gần hết, tình hình rất thảm: Nước chảy thế nào mà tung lùm tre bị nhỏ dần dần lại, sóng nào sóng này to bằng 5, 7 cái nhà ngói; trong những đồng tre ấy thì nào thấy người ta, thấy thú vật, đồ đạc, nhà cửa đồ thư, ruộng thấy ruộng mình! Số người ta chết cả có mấy trăm, thi thể nay chưa tìm được, chỉ biết rằng mỗi làng sống sót một ít, có nhiều nhà 7 người đông bị chết tuyệt! Nói tóm lại, tình cảnh vùng này hiện nay thảm thối vô cùng, không thể nào tả cho rõ hết được!

Bão lụt vừa yên, quan Sa, quan Tỉnh liền đến xem xét tình hình, đem gạo, áo quần, đồ ăn ian chia cấp ngay. Quan Khâm sứ được tin cũng vội lập nơi xem xét, sau lại quan Thượng thư Bộ Lại cũng có vô. Mấy hôm nay Tỉnh Tòa cử đem làm làm đồ như cầu lên cho những nạn dân sống sót. Ban Cầu lễ đã thành lập để cầu nguyện cầu trời cứu cấp.

Tu-Trúc

CHUYỆN ĐỜI

Luận lý cũng vô dụng

Ở nhà tôi có nuôi một bầy gà mà tôi yêu quý lắm. Tôi có một người ở tên là Út, người này vẫn siêng năng, cần thận, nhưng có một điều là không chịu hiểu tôi. Đường trong xứ thường có dịch gà, tôi rất sợ cho bầy gà của tôi. Tôi thường bảo với người ấy rằng:

— Phạm bệnh gà thường hay lây lắm, hãy một con gà đi ra ngoài mang bệnh ấy về, khi về nhà thường truyền bệnh ấy cho con khác. Một con chết, rồi một con khác cũng chết, rồi một con khác nữa v.v. nhiên khi không khéo thì cả bầy gà sẽ không còn một con. Ta tuy ở nhà không có thuốc trị bệnh ấy, nhưng có thể hạn chế cái hại ấy đứng cho nó lan rộng ra. Hồ thấy một con gà bộ gặt gà thì bắt cứ bắt riêng ra. Nhốt lâu mà nó thật không đau thì sẽ mạnh lại, ta sẽ thả nó với các gà khác. Bằng ít ngày nó chết thì ấy là một con gà đần. Nên tầy ỹ ở chỗ nhốt nó rồi chôn nó cho sâu. . .

Chú hiểu chưa?

— Dạ!

— Vậy chú nên cẩn thận cho bầy gà của tôi nhé!

— Dạ!

Chắc ai nghe như vậy cũng nói rằng người ấy đã hiểu rồi, chứ còn cần nhân gì nữa. Nhưng không! Cần đây.

Cách mấy bữa sau, sáng lại tôi cho gà ăn, điếm gà, thấy một con gặt gà, tôi kêu chú Út nói:

— Con gà ấy đần. Phải nhốt riêng ra.

— Không, nó có đau đâu, nó mạnh khỏe, vì trời mưa nên nó lạnh.

— Lạnh sao cáo con kia không củ rú? Chú cứ nhốt đi. Nếu nó không đần, chỉ ốm công nhốt mà thôi, không hơn để nguy hiểm cho hết một bầy gà sao?

— Dạ.

Chú Út nhất. Hai ngày sau con gà ấy chết. Tôi kêu chú tôi nói:

— Sao? Tôi nói để phải không?

— Dạ... Tại sao không biết chứ nó vẫn mạnh khỏe mà...!

Trước cái sự thực rõ ràng như thế mà chú Út cũng chưa chịu tin, chưa chịu hiểu! Thật tôi không còn chỗ nào nói nữa.

Nhưng chú Út là người không học thức, tôi thường chú ý mà tôi không trách. Đến cái bọ có học thức, không là người lớn-bết mà cũng không hiểu, mới là tức. Ta đem những gương lòng với ta mà tán tụng các bậc hiền sĩ kỳ. Ta đem những gương tâm người tham những nói với họ, họ đồng lòng với ta mà xỉ mả lên án bọn này. Ta hỏi họ: ông biết vậy sao không chữa thôi tham những? Họ lấy làm ngạc nhiên và chối lâu lâu. Ta đem chứng cứ ra: là ông ấy quyền dành đất của dân ở làng nào, nào hiệp người vì ăn hối lộ ở đâu v. v. . . Trước mấy cái chứng cứ đành đành kia họ không thừa nhận việc gì sai lại mà cũng vào chối, và cứ một tiếng « không » mà chịu!

Bởi với người thiệt thà quả (thiệt quả hóa đại) mà không học, và đối với người học mà thừa mà mất lương tâm, đó, để ai giới hạn-ly học cũng nào mà nói cho họ nhận lỗi họ đi coi thử!

KHO CHUYỆN

Vừa rồi mấy người saam có chừa trong liên đoàn của thương gia và kỹ nghệ gia ở Saigon sẽ đánh đàn tin ra cho ông chủ tịch Hội hội đồng kinh tế tại chính ở Hanoi đại ý nói phải làm cho mấy ông đại biểu ấy ý kiến cho chỉ có một việc nước mắt đóng chặt...

Ông huyện Thọ ở Maria (Namkỳ) bị một vụ lao vi án rất, say được tòa xử treo án. Công may cho ông. Tự rầy về sau ông có giám xét vật sưu không phải bắt.

Một nhà văn sĩ Dương quang nhiều ở Nam kỳ cũng vì gặt những mả đá bị bắt và bị treo án 10 tháng 10.

Sau trường đi ăn cướp say nhiều trẻ nghề gặt, chính là hai anh em si có tiếng nhất rồi.

Hôm 29 10 33 có anh em si có tiếng nước miền, các người tiền tệ và các nhà báo ở Saigon có nhóm lại bàn tình vụ ở nước miền và lập thành một đoàn báo trợ quyền lợi của người saam tiền tệ và sản xuất nước miền.

CỨU GIÚP NẠN DÂN!

Về việc cứu giúp nạn dân ở QUINHON, SÔNG-CÁU Hoàng-thượng có sắc lập Hội đồng Cứu hộ ở kinh và ở các tỉnh. Nghe có nhiều đoàn thể chức cuộc hát để lấy tiền giúp nạn dân.

«Một người ngồi nơi xô má khóc, cá nhà không vui, Trung-Kỳ mang cái tai nạn gớm ghê này, đồng bào Nam Bắc há không động lòng thương xót sao?»

TIẾNG-DÂN

TAI BINH MÀ TRỞ THÀNH TANG BINH

Chiến tranh là cái họa người chết của hao, xa nay đồng ý, thường mang cái họa ghê gớm ấy, nên cần thiết phải tránh nó đi. Song toàn cả thế giới đều chú ý là từ trận Âu chiến (1914-1918) vì thế nhân san trận ấy rồi thì có Hội Tái bình, hợp các nước lại định ước hạn chế quân bị. Ai cũng tưởng nhờ có hội ấy mà thế giới được hưởng cái hạnh phúc hòa bình.

Ít ra khi nhóm chúng lại thì báo nào cũng đi xuống nhận đạo bác đi rầm rầm, mà sau khi ai ở nhà nghĩ thì nhào ra lời riêng mình, phải thì sự người khác (tôi xin làm quen lợi mình, phân thì chức gì của kẻ khác. Cái logic của kỹ về quốc giới kia không đẹp gì đâu được, thành ra kẻ đóng tâm, người, đặc sủng, hăm hăm khọach trường quân bị, mà thực sự như của nói: « Hội quân sự trở nên hội quân khố sách ».

Cái hội có tên không thực sự không đủ thể tin với người thế giới, mà chính nước có chừa trong hội cũng không thêm tin nữa: Nhất cá việc xâm lược đất Tân, con thực cũng ngày đêm rên gươm để lo phục cựu. Hội Tái bình không quên lực gì mà ngon đôn họ được. Nay thì Nhật ra Hội Quốc liên mà Đức cũng ra thôi. Thế-h ra Hội Tái bình kia tag con cái tên mà ta cách đã phá sản, không ai tin nhiệm nữa.

Mới rồi Đức yên của tăng gia quân bị (Tiếng là yên của để xem hội để phá sản, chứ kỹ thực tăng từ lâu nay). Anh Mỹ và Pháp như định sự tuýt. Các báo Anh nói rằng: Đức là các lần vận động lại, cuộc đời mà các báo đã đổi khác nhiều, nên như thạc cho Đức tăng quân bị tại hội quân sự để phá liệt không ai tin nữa. Có nhà báo kháo lại cũng kích chấp phủ Anh rằng quân đóng phí eo, để thàn hòa cho nước họ nước kia, sao lại hạn chế nước Đức mà không cho được đồng ý v. v. . .

Hiện đại biên Đức với đại biên Anh đã cùng nhau đàm phán trao đổi ý kiến, còn nước Ý thì đang đem mả đăm, chưa rõ nói đang thế nào. Nhưng hãy biết rằng chú Út mà rục rịch ngoe đầu giông thì cuộc điện An chưa không yên, cũng không khác gì chú Nhật ở phương đông cấp độ vậy.

Vậy nên trở ngược của « Hội Tái bình » nước Đức phương đông ngày xưa, mà nói rằng « Đức là nước Nhật ở phương tây ».

CHUNG QUANH CUỘC PHÂN CÁCH-MỆNH XIÊM

Ông Hoàng Baravadej là một tay chế động cuộc phân cách mệnh vừa rồi ở Xiêm, người mà chính-phủ Xiêm hiện thời treo giải thưởng cho những ai bắt được, đã cùng 20 binh quan Xiêm, do chiếc tàu Louis Blanchet đến Saigon.

Có theo lời ông tuyên bố với phái viên báo « Le Dépêche » (ở Saigon) thì tư cách cấp phần cách mệnh vừa rồi là đánh để Xiêm-pháp hiệp hành đo những người (Xem qua trang 3 số 1).

Trận bão hôm 27. 31 10-33
Tin đại Phú Liên báo vừa xong.
Vòng lại non sông đã bị băng.
Mây mờ mịt rừng rậm đứng mả,
Gió xoay lốc mả núi ngổn rang.
Đàn chim lạc lạc bay xa số,
Đầy có lên đồng nhảy tó tang.
Cổ là trời già đã quá lần,
Nhò gió tai họa khắp miền trảng.
Bách Luyến

Nhà nông than bão lụt

Trời cơn thì chỉ với chúng ta,
Thường năm bão lụt mới không tha.
An toi với đi người ra quê,
Chà mi mệnh mỏng nước mưa nhà.
Bào say được mả thây lả rừng,
Cả hàng vẫn nhíp bắt thây ma.
Mả mả ngổ đả không tron rỏ,
Hàng tháng mả rỏ rỏ ngổn hàng ba!
Đông tháng mả rỏ rỏ ngổn hàng ba,
Thương ông tại mả tình sao mả!
Lòng vương chiêm cả nước có ruộng,
Phang mả số loang cứu lả nhà.
No nước vậy ông làm lả vớ,
Đôi em thây lả trẻ trai già.
Ông ơi! thương nhò quân mình vớ,
Sống sót còn vương bọc lả đả!
T. S.

VIỆC TRONG NƯỚC

Cuộc hát giúp nạn dân

Ba bà chúa có tổ chức cuộc hát tại phòng Dân-biện, từ 19, 20 và 21 Novembr này, để lấy tiền giúp nạn dân Qui-nhon và Sông-cần.

Bà con nên đi xem. P. V.

THƯA-THIỆM

Nước lụt tại hạt

Các làng ở miệt hạ ban Thừa-thiền, trong khoảng tháng tám, tháng chín Annam này, bị cơn hai trận lụt, mỗi trận nước ngập luôn có hai tuần, vườn tược và đường sá đều bị hư cả. Nghe mấy ông lão nói thì bầy tám mươi năm lại đây không có trận lụt nào nước ngập luôn như vậy.

Con nhà nông sợ rằng san khi má và ròi và đường lóc lóc chôn, rồi gặp nước ngập lâu như thế, thì táng mạng con nhà nông nguy quá. Vậy mong chánh phủ lưu ý để xét cho ra nguyên nhân, tìm phương thì phương ngự trước thế nào, đừng sau này khổ bị ngập, thiệt là phước cho con nhà nông làm.

Dân

THANH-HÓA

Pháp lập tự sinh

Hôm 28/10/33, nhân ở phủ Hà-trung có bị cướp, quan tỉnh sở canh phòng. Vậy mà tên xã đoàn ở làng Lai thôn, idng Đông-thương, huyện Vĩnh lộc, thừa dịp để bóc lột kẻ qua đường; như lấy của con bán muối no 3 bơ muối, lấy của con đi gặt thuê kia 1 quan tiền.

Quan trên sở canh phòng người gian, nào có báo an tiền làm phiên dân làng đâu, mà bác sĩ đoàn này làm rồi thế? Khách qua đường

SAO CỨ ĐỂ THUỘC LÀM NGANG?

Nghe nói lâu nay đã có sự ở các nhà phố huyện không đúng thóc lúa, mà sao phủ huyện thây thây có loạn.

Ở phủ Hà-trung hôm 19 Juillet, tên thuộc Liên-theo thầy thừa Thịnh về làng Yên-mạc, (Phủ lả) để dạy lữ đồ. Thầy Thịnh nói đi ra phủ Hà, chưa quen thạo, còn tên Liên theo ở phủ Hà đã ngồi mười năm, được quan yêu, nên về làng Yên-mạc thì thủ đoạn giả man, mả giấy căng giấy chằng, nào là, nào mảng. Hôm ấy có tên Khanh (phủ lả) thấy sự chướng mắt, có nói thăm thì chỉ đó. Liên nghe, đánh nó 5, 7 ba toong; cái phó tông nê thầy Thịnh, không ai nói gì, nên nó được nước.

Hôm 28 tháng 8, tên thuộc viên người làng Thạch-quật, viết cái tên tên hương kiem và tên phó lý làng Bình lả đánh nhau, thêm bớt những câu trong án thế nào, thầy lại Khải biết, la đời rầm công đường. Cái tệ thuộc là vậy đó.

Biết rõ
NGHỆ-AN

Làm phúc xúi tội

Bản báo tiếp được bức thư từ oan đàng luyến như dưới.

Chồng tôi người thuộc về Vinh thành để gả phở, tên là Nguyễn hữu Huy, đã 34 năm trời về chúng làm nghề bán hàng cơm để lấy tiền nuôi con. Năm 1931 có tên Tiêm và Lợi trợ nhà chúng tôi, nghĩ tưởng không nghi ngại gì, cho trợ. Ở vừa được 6 ngày, đến ngày 7 tháng 10 năm ấy thì thấy hình thù đến vậy học nhà chúng tôi và bắt hai người ấy tức tình nói bói, và bắt (Xem qua trang 3 số 1)

VAN-VAN

Trận bão hôm 27. 31 10-33
Tin đại Phú Liên báo vừa xong.
Vòng lại non sông đã bị băng.
Mây mờ mịt rừng rậm đứng mả,
Gió xoay lốc mả núi ngổn rang.
Đàn chim lạc lạc bay xa số,
Đầy có lên đồng nhảy tó tang.
Cổ là trời già đã quá lần,
Nhò gió tai họa khắp miền trảng.
Bách Luyến

Nhà nông than bão lụt

Trời cơn thì chỉ với chúng ta,
Thường năm bão lụt mới không tha.
An toi với đi người ra quê,
Chà mi mệnh mỏng nước mưa nhà.
Bào say được mả thây lả rừng,
Cả hàng vẫn nhíp bắt thây ma.
Mả mả ngổ đả không tron rỏ,
Hàng tháng mả rỏ rỏ ngổn hàng ba!
Đông tháng mả rỏ rỏ ngổn hàng ba,
Thương ông tại mả tình sao mả!
Lòng vương chiêm cả nước có ruộng,
Phang mả số loang cứu lả nhà.
No nước vậy ông làm lả vớ,
Đôi em thây lả trẻ trai già.
Ông ơi! thương nhò quân mình vớ,
Sống sót còn vương bọc lả đả!
T. S.

Quanh lá thư cho bạn của cô Tùng-Lương

Trong Tiếng-Dân số 632, tôi có được đọc bài của cô Tùng-Lương nói về sự học, và thiết đã lấy làm phân vân. Nhưng lại nghĩ có vẻ buồn cười, bài có viết về giờ học, về ảnh hưởng của không khí học...

Thì Tiếng - Dân số 634 có bài: «Bức thư gửi về học vi bằng cấp của ông T. L. tân đương có Tùng-Lương và có y chuyên khích thiếu niên này trong cái gương cao thượng đó».

Tôi đọc xong lấy làm nghĩ bài đó có thể làm cho các thiếu niên hiện học sinh buồn. Vậy xin làm tất có đôi lời bàn góp.

Đã đi học thì cũng cần phải chú ý đến mình bằng.

Thiếu niên học sinh chưa thể cao thượng làm được. Thiếu niên học sinh chưa phải là những người đã có thể đá ngã lực và trí kiến nhân của kẻ đứng tuổi, vậy cần có chú ý tới mình bằng mới có công học tập.

Học tập, theo khoa dạy sớm, lao tâm lao lực, mình bằng nó là cái kết quả làm cho mình vui lòng theo đuổi, nó còn là những bậc thang cho mình treo lên cao - tôi muốn nói là cho mình có thể học được tới những bậc cao.

Và lại, thiếu niên tại sao mà học? Hà chẳng phải học để còn non, chưa thể làm gì được nên đến trường mong thầy dạy lấy các khoa học, môn kia, để sau này ra đời mà làm việc sao? Ờ! Thế thì, trong thời kỳ học phải lấy cái bằng mà nâng sự học mình lên cao lên.

Còn nói học cho biết chuyện đời, thì học nhà trường, xem sách vở cũng chưa đủ, còn cần phải có lịch duyệt trên cõi đời.

Vậy mình bằng không có gì đáng khinh cả, đáng khinh chính là những kẻ có nó rồi lấy nó làm kiêu ngạo vào vang mà không làm ra cái gì cả.

Phạm những ai đã đi học, thì cũng chú ý đến mình bằng. Nếu nói rằng: «...chẳng khi nào chú ý

đến...» thì kẻ đó một là: kẻ học chẳng mang không bao giờ có kết quả; hai là thấy người ta được bằng họ bằng kia, mà tự lực kém cỏi, rồi sinh ghét, tỏ ra kẻ lì nghị lực, kém trí cạnh tranh, kiêu ngạo.

Cô Tùng-Lương có câu: «...em mong học biết khá rồi về ở nhà quê làm cái công việc...»

Thời thì cô Tùng-Lương cho thế là cao thượng. Nhưng tôi thật lạ rằng ông T. L. cũng theo cái gương của tư tưởng đó.

Tư tưởng đó là tư tưởng một kẻ bất nhất, một kẻ đi dật dờ, mà có cao thượng cũng riêng một số ít người, không buộc chúng cả một người được. Vậy xin nói với tất rằng: Học ở nhà trường có cái bằng, một là để chứng sự học mình đến bậc nào, hai là khích lệ cho sự học mỗi ngày mỗi tiến lên, cái bằng đó không chất gì đáng khinh rẻ. Đáng khinh rẻ là người có cái bằng rồi, chỉ dựa cái bằng ra để khoe người mà tự mình không làm được việc gì ích mình và giúp đời, hay là cây minh là người có bằng mà không đáng tự hào, hư cả nhân cách v. v. ...

Vậy câu nói của cô Tùng-Lương và ông T. L. tân, đều có chỗ thiếu, xin đính chính lại như trên mới khỏi lỗi.

Cung-thúc-Tư (Hanoi)

THUỐC HO CHIẾN THẮNG

Dùng để chữa các bệnh về phổi, có nhiều độc tính... (text continues with medical details)

Lần trước tôi người đã học chúng tôi mua thuốc HO CHIẾN THẮNG về dùng để chữa bệnh... (text continues with a testimonial)

Lại một bức thư dâng lên Hoàng-Thượng

Bản báo lại tiếp được bản sao «thư dâng ngày 15 tháng 5 năm Bính-Dậu (thứ 8). Trong thư đại khái ông bày tỏ mấy điều:

- 1) Mở rộng học qui.
- 2) Chính đôn tôn giáo.
- 3) Lập y học viện.
- 4) Lập dân học.

Trong mấy điều ấy, ở trong có điều thiết thực, như: việc học, việc thuốc v. v. mà có điều viễn vọng, như nói Tôn giáo mà chỉ nói việc chùa Phật, dân nước mà chỉ nói việc làng, không bao quát được cái đồ mà bỏ sót nhiều chỗ quan hệ. Song điều sau mặc lòng, một người học trò cụ mà đề lòng đến việc nước việc dân, mà đề đến sự vọng, không phải câu danh câu lợi như ai, tưởng cũng nên soi soi thành thực kỹ.

T. D.

ĐẠI-HỘI-ĐỒNG KINH TẾ VÀ LÝ TÀI ĐÀ NHÓM

Chiều hôm 7 Novembre, Đại-hội đồng kinh tế và lý tài đã nhóm tại trường Đại - học Hanoi. Chủ tọa phiên nhóm này là bác sĩ Yerin, đồng giám đốc các viện Pasteur ở Đông-Dương.

Quan Toàn quyền có đọc một bài diễn văn khai mạc nói về tình hình kinh tế Đông-Dương.

Ban trị sự gồm có: Ông Lambert (Cao - man) nghị trường, ông Claude (Al lao) và ông Trần-văn-Nhuận (Cao - man) phó nghị trường; Ông Philip (Nam-kỳ), và ông Giao (Trung-kỳ) tạo kỹ.

Trong phiên Hội đồng này, nhiều ông đại biểu Nam kỳ khiếu nại, vì bị mắc bảo ở Pau-yen: như ông Lacaze không ra kịp, ông Nguyễn-phân-Long phải trở về.

Sách tặng

Bản báo có nhận được quyền đầu bộ tiểu thuyết « Thạch Đầu Hòn » (tiểu thuyết liên đới), tác giả là M. Trần-tuấn-khai, do Tiên-Đức thư-quan, 21 phố Nhà hóa(Hanoi) xuất bản và gửi tặng. Bộ tiểu thuyết này ra mỗi tháng 4, 5 quyển; giá mỗi quyển 500.

Vậy có lời cảm ơn quý hiệu.

T. D.

Đọc giả nên xem tiểu thuyết « Cái nút chai » ở trang 3

Tại TOURANE có KHAI-TRÍ HỌC-ĐƯỜNG ở đường Colonel Baris... Trường tư có tiếng nhất ở Đà Thành... (text continues with address and details)

HUẾ Tin mới!

Phong-trào tha thối, mình phải tự sửa lấy mình, cần phải thân trong lấy chức nghiệp mình. Thư nhất: nên ghi nhớ lấy chữ tin thiết... (text continues with news and advice)

Thành thuốc tinh

Bệnh lậu mới mắc hay mắc đi lâu, hoặc đã uống nhiều thuốc mà không khỏi, và bệnh Giang-mai hoặc mới hoặc lâu, nên dùng thuốc Lậu-quê-cần số 3 và thuốc Giang-mai số 4 của nhà thuốc NAM-THIỆN-DƯƠNG, 78 Phố Hàng-Gai HANOI.

Chi-điểm Nam-thiên-Dương, 129 phố Khâm Nam Dinh, tiệm Phúc hưng Long grade rue Thanh-Hoa, tiệm Vinh hưng Tường Vinh, tiệm Vinh Tường, đường Gia long Huế, tiệm Hưng Tường, đường Paul - Bert Huế, tiệm Quang Kỳ, quai Corbet Tourane, Chi-điểm Vinh hưng Tường Hải, tiệm Hoàng-Tá Quỳnhon, tiệm Thông hoạt thư quán Quảng-Trị, tiệm Huỳnh-vân-Trần Tam-quan, tiệm Mộng lương thư quán và Sơn giang được phố Nha-trang, tiệm Nam hưng Phố Mỹ, tiệm Nguyễn-Vệ, Chợ mới, Phan-rí, tiệm Minh Nguyệt Phan-thiết, tiệm Nguyễn Bá-Ngọc Blanchaiseur và Hữu liên được phố Bắc-Hiên, tiệm Tam y Cẩm-lân, tiệm Com-teir du Métoug Vu thị Giang Vientiane, tiệm Nguyễn trọng-Lu Xiang Khousang, vãn vãn.

Rượu Nam

Đầu 1er Janvier 1934 là ngày kết hạn độc quyền rượu ở Trung và Nam Trung-kỳ. Bản hội định đưa rượu của bản hội làm ở THANH-HÓA vào bán trong mấy tỉnh Quảng bình, Quảng - Trị, Thừa-thiên và Quảng-nam.

BẢ CHỨNG ĐAU BỤNG CHỮA KHÁC NHAU

Trong xã-hội ta có nhiều người mắc chứng đau bụng làm, mà ít khi được chữa khỏi. Lý là tại thời kỳ không biết phân biệt bộ phận nào trong bụng để thụ bệnh, có thể đau bụng trung tiêu, đau bụng thượng tiêu, đau bụng hạ tiêu, đau bụng kinh-niên... (text continues with medical details)

CÓ-TINH-BỒ-THẬN

Phương thuốc bồi sức lực, bổ tinh thần tiên-tích liền liền cho các bạn thanh niên, vì tư lực, vì sức lực, vì lao lực mà sinh ra bệnh chứng:

DI TINH - ĐEM NGHỀ MẮC TÍNH XUẤT

DI TINH - ĐEM NGHỀ MẮC TÍNH XUẤT. KHÔNG MỘNG MÀ TÍNH XUẤT. HOẠT TINH - TÍNH KHÍ BẤT KIẾN, NÊN KHÍ ĐI LẠI VỚI ĐÀN BÀ LÀ BỊ XUẤT NGUY.

HOẠT TINH - TÍNH KHÍ BẤT KIẾN, NÊN KHÍ ĐI LẠI VỚI ĐÀN BÀ LÀ BỊ XUẤT NGUY.

VỖ LIỆU BỆNH MẮC TRONG THỜI KỲ NÀY, ĐANG THUỐC NÀY LÀ KHỎI TỶ THỜI NỖNG ẠCH. MỖI VỎ LỘ - NỮ LÀ GIÁ ĐỘC BIỆT BỐ

NHÂN-TẠO-HUYẾT

Chuyên - trị Tinh - thần hao-tửn, khi huyết giảm suy, có thể nhất sát được trạng độc lập và giang mai ẩn nấp trong máu, đều các khớp xương, khớp cốt, đã kinh nghiệm:

PHỒ-XUÂN HỌC HIỆU
Đã, Đường Gia-Hội (HUẾ)

BAN TIÊU-HỌC - 10 lớp Năm đến lớp Nhất dạy dỗ kỹ lưỡng và rất chu đáo.

TRƯỜNG NĂM 1933:
Số học Tiểu học (C. H. Bismarck) 22, 23, 24, 25.
Tiểu học Pháp Việt (C. H. Primaire) 21, 22, 23, 24, 25.

BANCAO ĐANG TIÊU-HỌC - 3 lớp Đệ nhất niên 1 lớp Đệ nhị niên 1 lớp Đệ tam niên (đầy học trở đi thi Diplôme)

Các giáo sư đều có bằng Tú tài, Brevet Supérieur, Cao đẳng Sư phạm ở Hanoi, Cần Thơ.

TINH-20 NHƯ 20-MỖ, HANG NHẢY NAM-THIỆN
HỘI TIẾNG KHÉP - ĐÔNG-DƯƠNG -

HỢP-XÁC-NẬP CHAI, CHẾTẠO ĐỒ MỌI KIỂU TỐI-TÂN BẰNG KIM-KHÍ

NHƯ-SÁO-SƠN PHÂN-XÁC-V.V. ĐÔNG-BẮNG-HỢP
"Nam-thiên" TRƯỜNG CHUYÊN-TRỊ ĐỐT LỬA HANG - SỬ HẠY S

Láng như gương
Chấn như kèn

BRILLANTINE VAN-HOÀ

Chải tóc rất mịn, rất láng, rất dính, rất muối, không có gàu, không rụng tóc. Mua buôn mua lẻ xin hỏi tại hiệu VAN-HOÀ 27 Rue Gia-long - HUẾ

HÓA ĐỜM CHÌ KHÁI
(thủy-hoàn)
Trị các chứng

HO

THAM-THIÊN-ĐƯƠNG 28 - 30 - 32 RUE FOU-TCHÉOU HAIPHONG

NÊN CHÚ Ý
Muốn dùng « Dầu chủ Thọ » cho khỏi làm, trước khi mua xin nhìn kỹ cái toa cho giống như cái toa dưới này:

DẦU CHỦ THỌ

TRỊ BẢ CHỨNG

DẦU KHUYNH-DIỆP

Đã nổi tiếng khắp nơi, đã được rất nhiều phần thưởng đặc biệt trong các cuộc Triển Kảo lớn, lại đã được số Phần-Chất Nhà-Nước cho giấy chứng chỉ công nhận là dầu tốt nhất.

CÀNG DÙNG CÀNG THẤY CHẤT HAY CÀNG BUỒN CÀNG RÓ LỢI NHIỀU

Vì càng ngày người tin dùng KHUYNH-DIỆP càng đông, mà mua buôn KHUYNH-DIỆP càng rộng, nên hiện KHUYNH-DIỆP có ít hơn mua thêm mới. Bà con ai muốn biết công cuộc mở mang của hiệu KHUYNH-DIỆP, nên đọc KHUYNH-DIỆP-PAO là một tờ báo kinh-tế của hiệu KHUYNH-DIỆP biến thông.

Tại hiệu KHUYNH-DIỆP của nhiều thứ hàng chế tạo khác, toàn thứ bán rất chạy.

M. SINH-HUY
Nº 44 Rue Maréchal Foch & VINH

UỐNG CHO THỎA THÍCH KHÍ TA KHÁT NƯỚC

Antiseptis pha với nước là một loại giải khát rất ngon lành, dùng để rửa, uống sao nhiều cũng không độc (đang đã hơn 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, A.O.F., A.E.F. V. V.)

Làm bằng cam thảo, thực long đâm, cũng bằng các cây thơm. Nước đó rất nhạt, giúp cho sự tiêu-hóa, rất dễ mà chữa các chứng sốt rét. Để thơm tho, lại không có tí rượu nào, uống không buồn, uống một lít là đủ cho khát. Thật là một vị giải khát đáng cho các sử-nông.

Antiseptis đựng bằng các lọ nhỏ, pha được 30 hay 40 lít nước, bán ở các nhà bán thuốc, tạp hóa cũng có nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được, thì gửi theo 5 quan cho M. PERROT-ANTSEITE & Volron (Indre) (France) rồi sẽ nhận được 11 mẫu pha được 30 hay 40 lít nước mà không mất công.

Có bán ở Huế: M. IMBERT Bưu cục Centrale & Đông Pháp
Monsieur TẠ-NGOÇ-LIÊN Pharmacia
Rue Coloniale N° 1 & NHATRANG

TẠI LAM SAO NGƯỜI TA GỌI LÀ SAVON 72 PHẦN DẦU

Có người viết thư hỏi chúng tôi nghĩa chữ 72 phần dầu ở trong Savon Việt-Nam mà nhiều người không biết (đang đã hơn 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, A.O.F., A.E.F. V. V.)

Đó là savon lấy dầu và tách sữa ra sữa nó ăn hết dầu và tách hai thứ cộng là 72 phần dầu, nước 28 phần 100 như vậy thì nó thành ra một vật không dính dầu (vì dầu không chảy và không nhớt) và không chất tẩy vì nó không ăn tay khi giặt đồ, và không vàng đồ, mà lại giặt nó không sũng không giặt như khác.

Trong một bécô người nước ngoài không phải 72% khi sữa sữa không đủ số dầu, vì người nước ngoài có thể làm một trăm kilô-dan sữa savon thiết tốt đang 72% thì có 150 kilô-dan sữa savon cấp xuống các savon sữa như là savon khách sạn là 100 kilô-dan có thể sữa 200 kilô-dan cho đến 700 kilô-dan savon, lý tại vì nước và vật vô ích nhiều, như để sữa và sữa vãn.

Bởi sự ấy của savon khách sạn rẻ, savon khách sạn chúng tôi giờ hoặc 10 giờ thì thành savon của sữa dầu và tách sữa bơ ra savon thiết tốt mà ở trong savon ấy lại nước nhiều làm nên giặt đồ dễ, dễ làm sạch và lại lại, hư đồ, vàng đồ mà lại trắng như là khác.

Các nước ngoài 72% phải sữa đến năm bảy ngày, loại đi loại lại và những lần và tách sữa thành ra thì lấy ra sữa lại sữa savon Việt-Nam như savon Marseille là tại cách thế ấy. Và lại savon Việt-Nam tốt hơn là vì nhiều hãng như savon Marseille lại đem thờ rở tiền, thế savon ấy sữa dầu sữa và thêm nhiều vật liên không ích vì vậy nên nhiều thứ savon Marseille đem qua không thể bằng savon Việt-Nam là khác.

Một vài loại phải không phải 72% sữa 72% mà savon sữa không dùng thì phải bị phạt về (France), giá mua số cơ đem đi Giadin đi Thoudon có một hiệu savon Việt-Nam đã bán tại tiệm Thanh-Đức về thì nghiệm vì có chữ 72% nhưng mà savon Việt-Nam đang theo cách thế nên không nói chỉ và trở tiền savon đã đem về thế.

Ấy vậy quý khách mua savon Việt-Nam về dùng đi mua đồ rửa, đồ giặt, lại được giúp ích đáng-kháo là khác.

